

[Pürschel.]

Planøkonomien. Jeg beder bemærket, hvad der er Forudsætningen for Planøkonomien her. Det er Muligheden for en fuldstændig Afspærring af dette Produktionsomraade, fuldstændig i den Forstand, at det, der gaar ud over Grænsen, er ikke økonomisk afgørende. Afspærringen er Forudsætningen, og hvad er Virkningen? Ja, det viser jo dette Lovforslag. Virkningen, det er Staten, det er Ministeren som Diktator over denne Produktion. Nu finder jeg efter alle de særlige Forhold, der foreligger for denne Produktion, og som er fremhævet saa ofte, i og for sig ikke noget foruroligende i, at Staten faar en vis Andel af Overskuddet. Det burde fastsættes ikke saaledes, at den tog en Restkage, men saaledes, at den tog en vis Brøkdel af Nettooverskuddet, hvorved det vilde blive muligt at bevare et Initiativ i denne Virksomhed, hvad jeg ikke kan erkende er muligt med den Lovordning, her er foreslaaet. Og Initiativet tillægger man alligevel en vis Virkning. Man *taler* om det, og det skal jeg komme til senere.

Over for de Udtalelser, der er fremsat om den sociale Betydning af dette Lovforslag, vil jeg gerne understrege, for at tage det Forhæng bort, bag hvilket man søger at skjule sig, at der er ikke nogen som helst nødvendig Sammenhæng mellem Monopolordningen og Skattepolitikens gunstige Virkninger paa Ædrueligheden her i Landet, ingen som helst Sammenhæng! Det viser sig alene af den ene Kendsgerning, at den tilladte Produktion i 1932, ca. 770 000 l, er betydelig større end det faktiske Forbrug, ca. 400 000 l. Hvad har holdt Forbruget nede? Ikke Monopolordningen, men Skatten.

Selskabet mister ved denne Lov en Eneret, som det har efter Overenskomsten, og som det atter skal have, men vel at mærke som en Naadegave fra Ministeren. Ogsaa et karakteristisk Træk i denne Lovgivnings utiltalende Karakter.

Saa tales der om Initiativ! Det siges Side 4, Sp. 1:

„... har til Formaal at støtte det koncessionerede Selskabs Initiativ saa meget som gørligt ved at aabne det Adgang til at opnaa Andel i eventuel Fortjeneste o. s. v.“

Det er en pragtfuld Sætning, som jeg opfordrer interesserede til at dyrke. Det er

betegnende for, hvad Socialdemokratiet og de Partier, der støtter dette Lovforslag, forstaar ved Initiativ, og hvilket Rum der kan ventes for Initiativet under en socialdemokratisk Ordning, der ikke som nu snylter paa et kapitalistisk Samfund, men skal staa paa egne Ben.

Ved denne Lov giver Rigsdagen en Del af sin Skattebevillingsret fra sig. Det er Ministeren, der bestemmer Produktionens Omfang, Udbyttet gaar i Statskassen. Han kan tage det som Skat, eller han kan tage det paa anden Maade. Han er Eneherre paa dette Omraade, Rigsdagen afleverer Tøjlerne i hans Haand. Ved denne Lov muliggøres det at indføre et Spiritusforbud her i Landet. Jeg indrømmer, at det er ikke nogen stor Fare efter den Fiasko, Forbudet har haft overalt. Men naar man ser, at den højtærede Statsminister begynder at optræde i den ham dog maaske noget fjernliggende Rolle som Afholdsagitator og -prædikant, saa kan man jo aldrig vide, hvad der kan ske.

Ved denne Lov muliggøres det for Staten at overtage et oprindeligt privat Selskabs Ejendele til en Værdi, som Ministeren bestemmer. Han bestemmer Afskrivningerne og kan derigennem føre Værdien ned. Og saa er der det ejendommelige, at medens det for et hvilket som helst andet Selskab er saaledes, at Henlæggelserne betyder, at man konsoliderer Selskabet, at man forøger Aktivernes Værdi, saa betyder her en Afskrivning det modsatte, det betyder, at man udhuler Aktivernes Værdi (Afbrydelse af *Handelsministeren*). Jo, det er det, det betyder. At Ministeren ikke har forstaaet det, overrasker mig ikke. (Afbrydelse af *Handelsministeren*). Ministeren hævder, at han har forstaaet det. Ja vel, men saa forstaar jeg ikke, at han benægter det. Man giver her Ministeren en Generalfuldmagt til at bestemme Vilkaarene paa et Omraade af Handelen, hele Vinhandelen her i Landet, en fuldkommen uindskrænket Fuldmagt. Den staar jo fortrinligt til den Sætning, vi har i Grundloven, at alle Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv, der ikke er begrundede i det almene Vel, skal fjernes ved Lov.

Jeg venter altsaa at se Ministeren begrundede, hvorledes Almenvellet kræver de Indskrænkninger i Handelen med Spiritus,